

Nr 22

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om tillverkning av ciderdrycker med viss alkoholhalt.

(1:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 373, av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Hansson* i Skegrie, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att uppdraga åt 1959 års utskänkningsutredning att även undersöka möjligheterna att tillverka cider med en alkoholhalt av högst 4,5 viktprocent».

Enligt 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), som reglerar handeln med rusdrycker, hänföres till sådana drycker spritdrycker, vin och starköl. Med vin förstås enligt förordningen varje dryck, som är framställd genom alkoholisk jäsning av saft från druvor, bär, frukt eller andra växtdelar och som håller mer än två och en fjärdedels men ej mer än tjugutvå volymprocent etylalkohol. Rätten att tillverka vin för avsalu grundar sig på bestämmelse i näringsfrihetsförordningen; för upptagande av sådan tillverkning erfordras tillstånd av Kungl. Maj:t.

Enligt 1 § förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maldrycker förstås med maldryck varje jäst, alkoholhaltig, odestillerad dryck, vid vars framställning torkat, rostat eller bränt malt kommit till användning; dock skall genom hembrygd tillverkad sådan dryck anses som maldryck allenast om vid tillverkningen såsom extraktgivande ämne använts huvudsakligen malt och alkoholhalten icke överstiger fem viktprocent. Maldryckerna indelas i tre klasser. Första klassen omfattar maldrycker, vilkas alkoholhalt icke överstiger en och åtta tiondels viktprocent (lättöl), andra klassen omfattar maldrycker, vilkas alkoholhalt överstiger en och åtta tiondels men icke två och åtta tiondels viktprocent (öl), och tredje klassen omfattar maldrycker, vilkas alkoholhalt överstiger två och åtta tiondels viktprocent (starköl).

För försäljning av lättöl och andra drycker med en alkoholhalt av högst två och en fjärdedels volymprocent alkohol gäller bestämmelserna i förordningen den 25 februari 1955 (nr 38) om försäljning av alkoholfria drycker. I ölförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 522) regleras handeln med öl. Såsom tidigare nämnts återfinnes bestämmelserna om tillhandahållande av rusdrycker i rusdrycksförsäljningsförordningen.

Nyss angivna bestämmelser tillkom efter beslut av 1954 års riksdag. Därefter har ciderfrågan vid flera tillfällen varit föremål för behandling av riksdagen, senast år 1959. Vid 1959 års riksdag framställdes nämligen motionsvis yrkande om tillverkning och försäljning av ciderdrycker med den alkoholhalt, som är föreskriven för maldrycker. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 33 anförde bevillningsutskottet bl. a. följande.

Självfallet måste det i förevarande motioner behandlade spörsmålet främst bedömas ur nykterhetspolitiska synpunkter. Mot bakgrunden av de erfarenheter, som enligt vad ovan anförts på senare tid vunnits, torde kunna antagas, att införandet av ciderdrycker inte skulle medföra de konsekvenser i nykterhetskänseende, som tidigare kunnat befaras. Såsom motionärerna framhållit torde cidern inte vara ägnad att i nämnvärd utsträckning konkurrera med läskedryckerna.

Utskottet kan sålunda i vissa avseenden dela de av motionärerna framförda synpunkterna, men är inte berett att i nuvarande o vissa nykterhetspolitiska situation tillstyrka omedelbar lagstiftning i ämnet. Innan lagstiftningsåtgärder överväges, bör ytterligare utredning ske i ändamål att klarlägga verkningarna i olika hänseenden av framställning och försäljning av ciderdrycker i enlighet med de av motionärerna uppdragna riktlinjerna.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1959 tillkallades fem sakkunniga för att verkställa utredning rörande vissa ändringar i rusdrycks-lagstiftningen (1959 års utskänkningsutredning). Ur direktiven för utredningen må här återges följande.

Under en lång följd av år har framförts önskemål om möjligheter att tillverka och sälja cider med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent under betingelser som ansluter sig till vad som gäller maldrycker av klass II. Även denna fråga har i anledning av motioner behandlats av bevillningsutskottet innevarande år. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 33 framhöll utskottet, att det i vissa avseenden kunde dela de av motionärerna framförda synpunkterna. Utskottet var emellertid inte berett att tillstyrka omedelbar lagstiftning i ämnet. Innan lagstiftningsåtgärder övervägdes, borde enligt utskottets mening ytterligare utredning ske i ändamål att klarlägga verkningarna i olika hänseenden av framställning och försäljning av ciderdrycker.

Även enligt min åsikt kan man hysa viss tvekan inför förslaget att införa en lättillgänglig alkoholhaltig ciderdryck på marknaden. Såsom bevillningsutskottet funnit, bör emellertid en närmare utredning i frågan äga rum. För att underlätta ett framtida ställningstagande från statsmakternas sida bör utredningen även omfatta de tekniska förutsättningarna för en lagstiftning på området och — liksom förslagen i övrigt — åtföljas av författningsförslag.

I den *förevarande motionen* anför motionärerna följande.

Efter gjorda framställningar om rätt att få tillverka och försälja äppelcider enligt samma regler som gäller för maldrycker har statsrådet och chefen för finansdepartementet uppdragit åt 1959 års utskänkningsutredning att även undersöka möjligheterna att tillverka och inom landet försälja cider

med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent under de betingelser, som ansluter sig till vad som gäller maltdrycker av klass II.

Med anledning härav har fråga väckts huruvida utredningen inte samtidigt kunde undersöka möjligheterna att tillverka och försälja cider med en alkoholhalt av 4,5 viktprocent, som kunde bli en exportvara. Starka skäl talar för ett sådant resonemang.

Utskottet. I den förevarande motionen har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att 1959 års utskänkningsutredning erhåller i uppdrag att undersöka möjligheterna att tillverka ciderdrycker med en alkoholhalt av högst 4,5 viktprocent.

Under en följd av år har motionsvis framförts yrkanden om att tillverkning och försäljning av cider med den alkoholhalt, som är föreskriven för maltdrycker, skall få äga rum. I sitt av 1959 års riksdag godkända betänkande nr 33 framhöll bevillningsutskottet, att innan lagstiftningsåtgärder övervägdes, utredning borde ske för att klarlägga verkningarna i olika hänseenden av framställning och försäljning av ciderdrycker. Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1959 tillkallades sakkunniga för att verkställa utredning rörande vissa ändringar i rusdryckslagstiftningen (1959 års utskänkningsutredning). Enligt direktiven för utredningen skall denna bl. a. överväga ifrågakvarande spörsmål.

Från utredningen har utskottet under hand erhållit uppgift om att utredningen har för avsikt att även undersöka möjligheterna att tillverka ciderdrycker med en alkoholhalt av 4,5 viktprocent. Med hänsyn därtill får syftet med motionen redan anses vara tillgodosett.

Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat motionen II: 373.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen II: 373 av herrar Nilsson i Bästekille och Hansson i Skegrie om tillverkning av ciderdrycker med viss alkoholhalt måtte, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet ovan anført, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 25 februari 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Bengtson, Oscar Carlsson, Wärnberg och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Kärrlander, Nilsson i Bästekille, Asp, Andersson i Essvik och Rydén.